

Program Centra pre deti a rodiny Kremnica
(ďalej len „centrum“)

Centrum pre deti a rodiny Kremnica

Jula Horvátha 924/78

967 01 Kremnica

Tel: 045/2433 011

stanislav.sumichrast@dedmauricius.eu

MAREC 2024

Kontaktná adresa centra

Kontaktná adresa:

Centrum pre deti a rodiny
J. Horvátha 924/78
967 01 Kremnica

Telefónne čísla:

Riaditeľ: 0918 907 778
Vedúca úseku starostlivosti o dieťa: 0918 907 779
Sociálny úsek: 0918 907 780
Ekonomický úsek: 0915 991 906

Emailová adresa: stanislav.sumichrast@dedmauricius.eu

Webová stránka: www.dedmauricius.eu

Adresa miest vykonávania opatrení

Vykonávanie opatrení pobytovou formou na adresách:

- Rodinný dom na adrese J. Horvátha 924/78, 967 01 Kremnica
Kontakt: 045/2433 011
- Rodinný dom na adrese S. Chalupku 294/37, 967 01 Kremnica
Kontakt: 0918 907 781, skupina „Chocholúšik“
Kontakt: 0918 907 782, skupina „Kremienok“
- Rodinný dom na adrese S. Chalupku 282/13, 967 01 Kremnica
Kontakt: 0918 907 782, skupina „Chalupkova“
- Rodinný dom na adrese Zechenterova 344/37, 967 01 Kremnica
Kontakt: 0907 777 388, skupina „Pagačka“
- Rodinný dom na adrese Zechenterova 369/50, 967 01 Kremnica
Kontakt: 0907 777 380, skupina „Nad Zechenterkou“
- Rodinný dom na adrese Banská cesta 817/12, 967 01 Kremnica
Kontakt: 0915 991 902, skupina „Banská“

Vykonávanie opatrení ambulantnou a terénnou formou na adresách:

- Kancelária ambulancie na adrese Námestie Matice slovenskej 6, 965 01 Žiar nad Hronom
Kontakt: 0907 781 328
Kontakt: 0915 286 807

Účel, druh a formy vykonávaných opatrení v centre

Centrum pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“) je podľa zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“), § 45 ods. 1 zariadenie zriadené na účel vykonávania:

- a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia („pobytové opatrenie súdu“),
- b) výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť,
- c) vykonávanie opatrení na predchádzanie vzniku, prehĺbovania a opakovania
 1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
 2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch na základe dohody po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum v zmysle § 45 ods. 4 zákona vykonáva opatrenia:

- a) pobytovou formou
- b) ambulantnou formou
- c) terénnou formou

Uvedené formy vykonávaných opatrení možno podľa potreby kombinovať.

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou:

- a) na základe rozhodnutia súdu o:
 1. nariadení ústavnej starostlivosti
 2. nariadení neodkladného opatrenia
 3. uložení výchovného opatrenia
- b) na základe dohody s mladým dospelým po ukončení pobytového opatrenia súdu dovŕšením plnoletosti

Opatrenia vykonávané ambulantnou a terénnou formou podľa § 59 ods. 3 zákona sa vykonávajú na základe odporúčania orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Súčasťou odporúčania podľa § 47 ods. 1 Vyhlášky 103/2018 Z.z. sú:

- a) dôvody, pre ktoré odporúča vykonávanie opatrení v centre,
- b) pri opatreniach vykonávaných pre dieťa a jeho rodinu miera ohrozenia dieťaťa, ak sa určila,
- c) opatrenie alebo odborná metóda, ktoré odporúča vykonávať, forma ich vykonávania a ak je účelom odporúčania spresnenie opatrenia alebo odbornej metódy, ktoré súvisia s povinnosťou uloženou súdom, aj znenie tejto povinnosti,
- d) odporúčaný začiatok vykonávania opatrení v centre
- e) kontaktné údaje rodiča alebo inej osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa a kontaktné údaje zamestnanca orgánu SPODaSK.

Ambulantné (§ 45 ods. 4 písm. b) a terénne opatrenia (§ 45 ods. 4 písm. c).

- opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách, kedy je dieťaťu a jeho rodičom potrebné poskytnúť alebo sprostredkovať sociálne poradenstvo - § 11 ods. 2 písm. a) – 60h
- opatrenia pre rodičov dieťaťa odporučiť psychologickú pomoc v záujme obnovy manželského spolužitia a v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa - § 11 ods. 2 písm. b) - 0h
- opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách, kedy je potrebné dieťaťu poskytnúť alebo zabezpečiť potrebnú psychologickú pomoc aj po rozvode - § 11 ods. 2 písm. c) – 0h
- odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii - § 11 ods. 3 písm. b) bod 1 – 80h
- odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa - § 11 ods. 3 písm. b) bod 2. – 120h
- odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch - § 11 ods. 3 písm. b) bod 3. – 80h
- odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností - § 11 ods. 3 písm. b) bod 4. - 200h
- odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možnosti rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na určenie miery ohrozenia dieťaťa - § 11 ods. 3 písm. b) bod 5. – 140h
- Vykonávanie poradensko- psychologickéj pomoci rodinám so špeciálnym problémom a pri krízových situáciách - § 11 ods. 3 písm. d) – 0h
- uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobe, povinnosti podrobiť sa odbornej diagnostike v špecializovanej ambulantej starostlivosti, ak je to potrebné na uplatnenie primeraného opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pre deti a diagnostiku nemožno zabezpečiť iným spôsobom - § 12 ods. 1 písm. b) – 0h
- uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu - § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine. – 0h
- poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti - § 73 ods. 6 písm. e) – 0h
- § 73 ods. 6 písm. a) - Vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možnosti rodičov, riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými mi vo vlastnej pôsobnosti - 0h
- § 11 ods.3 písm. c) – Vykonávanie odborných metód na pomoc deťom alebo plnoletým fyzickým osobám, ktoré boli obeťami obchodovania – 0h
- § 11 ods.3 písm. d) - Vykonávanie poradensko-psychologickej pomoci rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách – 0h
- § 37 ods. 4 zákona o rodine - Vykonávanie povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovné opatrenia – 0h
- § 44a ods. 1 písm. a) - poskytovanie alebo zabezpečenie poskytnutia sociálneho poradenstva alebo iného odborného poradenstva – 0h
- § 44a ods. 1 písm. a bod 1 - Vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov – 0h
- § 44a ods. 1 písm. b bod 2 – Vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení pri uplatňovaní zákonných nárokov dieťaťa – 0h

Opis cieľovej skupiny centra

Cieľovou skupinou centra pre vykonávanie opatrení pobytovou formou je:

- a) dieťa na základe súdneho rozhodnutia, t.j. pobytové opatrenia súdu (§ 45 ods. 1 písm. a)
- b) dieťa na dobrovoľnom pobyte na základe dohody, t.j. opatrenia pobytovou formou pre dieťa na základe dohody (§ 47 ods. 1)
 - o vek dieťaťa 6 -18 rokov
 - o intaktné deti, deti s oneskoreným psycho-motorickým vývinom, mentálnou retardáciou, sluchovým postihnutím, poruchami učenia
 - o rodina, ktorá prioritne spadá pod Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Žiari nad Hronom
 - o dôvody umiestnenia: záškoláctvo, zanedbaná starostlivosť, nedôslednosť vo výchove (nedostatočne rozvinuté rodičovské zručnosti), manželské/partnerské konflikty v rodine dieťaťa
- c) mladý dospelý po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti na základe dohody

Cieľovou skupinou pre vykonávanie opatrení terénnou alebo ambulantnou formou podľa §59 ods. 1 písm. a) až d) je:

- a) dieťa na:
 - o základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou dieťaťa, ktorá sa osobne stará o dieťa,
 - o základe rozhodnutie súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení ambulantného výchovného opatrenia a ak je to účelom ambulantného výchovného opatrenia, tak aj pre rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
 - o základe písomnej dohody s centrom, v ktorom je dieťa umiestnené na účel vykonávania pobytového opatrenia súdu
 - o požiadanie dieťaťa
- b) plnoletú fyzickú osobu podľa § 44a,
- c) rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- d) mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti,

Dobrovoľné pobyty centrum poskytuje pre klientov banskobystrického kraja. Ambulantnú a terénnu formu poskytuje Centrum pre klientov z oblasti Žiar nad Hronom.

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre pobytovou formou:

- závažné duševné, telesné alebo kombinované postihnutie, autizmus, DMO a iné,
- deti s ťažkým zdravotným znevýhodnením vyžadujúcim ošetrovateľskú a opatrovateľskú starostlivosť,
- závažné poruchy správania,
- syndróm CAN,
- dieťa alebo plnoletá fyzická osoba so závislosťou,
- nepreukázanie bezinfekčnosti prostredia,

- nezabezpečené priestory a materiálne vybavenie pre výkon ambulantnej a terénnej formy,
- v prípade plnej obsadenosti kapacity skupín nie je možné prijať dieťa na dobrovoľný pobyt,
- pokiaľ Centrum nemá naplnené úväzky odborného tímu pre zabezpečenie terénnej a ambulantnej práce,
- pokiaľ je vyčerpaný hodinový prac. fond pracovníkov odborného tímu
- dieťa je možné odovzdať a prebrať iba na pôde Centra

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre pre ambulantnú a terénnu prácu:

- Neliečené závažné psychiatrické diagnózy rodiča/rodičov alebo dieťaťa vyžadujúce v danom čase intenzívnu zdravotnú starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení
- správanie rodiča/rodičov alebo dieťaťa priamo ohrozujúce život alebo zdravie zamestnancov centra
- pri dôvodnom podozrení, alebo preukázanom zneužívaní, či týraní maloletého dieťaťa alebo partnera /ex- partnera
- prebiehajúce alebo plánované súdnoznalecké posudzovanie
- dlhodobý (niekoľkoročný) konflikt rodičov ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, pričom počas tohto obdobia klienti opakovane absolvovali program sociálneho poradenstva v Centre pre deti a rodiny

Celkový počet miest a opis priestorov centra v jednotlivých budovách

Celkový počet miest na výkon opatrení pobytovou formou je podľa aktuálne platnej organizačnej 56 detí. Priestory Centra poskytujú dostatok priestoru pre pokojné bývanie, zachovanie svojho súkromia, rozhovor s blízkou osobou, úschovu svojich vecí, nerušený nočný spánok a osobnú hygienu primeraného štandardu.

Počet miest v jednotlivých budovách centra:

- Rodinný dom na adrese S. Chalupku 294/37, 967 01 Kremnica
špecializovaná samostatne usporiadaná skupina „Chocholúšik“ kapacita 8 miest
špecializovaná samostatne usporiadaná skupina „Kremienok“ kapacita 8 miest
- Rodinný dom na adrese S. Chalupku 282/13, 967 01 Kremnica
samostatne usporiadaná skupina skupina „Chalupkova“ kapacita 10 miest
- Rodinný dom na adrese Zechenterova 344/37, 967 01 Kremnica
samostatne usporiadaná skupina, skupina „Pagačka“ kapacita 10 miest
- Rodinný dom na adrese Zechenterova 369/50, 967 01 Kremnica
samostatne usporiadaná skupina, skupina „Nad Zechenterkou“ kapacita 10 miest
- Rodinný dom na adrese Banská cesta 817/12, 967 01 Kremnica
samostatne usporiadaná skupina, skupina „Banská“ kapacita 10 miest

Opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu

- **Rodinný dom na adrese J. Horvátha 924/78 96701 Kremnica** v roku 2018 prešiel rekonštrukciou a slúži ako administratívna budova centra. Dom má dve nadzemné podlažia a suterén. Dom je situovaný na svahovitom oplotenom pozemku.
- **Rodinný dom na adrese S. Chalupku 294/37 96701 Kremnica** je v širšom centre mesta a poskytuje priestor pre **dve špecializované samostatné skupiny**. Dom má dve nadzemné podlažia a suterén. Každé podlažie predstavuje jednu samostatnú bytovú jednotku. Každá špecializovaná samostatná skupina má kapacitu **8 miest** (každé podlažie 2 izby max. po 3 miesta, 1 izba max. 2 miesta). Dom disponuje aj návštevou miestnosťou vhodnou pre prácu s rodinou.
- **Rodinný dom na adrese S.Chalupku 282/13 96701 Kremnica** v lokalite rodinnej výstavby mesta a ešte neprešiel rekonštrukciou poskytuje priestor pre jednu samostatne usporiadanú skupinu s kapacitou **10 miest**. Dom má dve podlažia a suterén, je situovaný na pozemku s rozlohou 280 m². Pozemky sú z väčšej časti svahovité, pokryté trávnatým porastom a sú oplotené. Prvé podlažie rodinného domu tvorí vstupná chodba, obývačka, 1 miestnosť obývaná deťmi (max. 4 miesta), skladová miestnosť, kuchyňa, komora a kúpeľňa spojená s toaletou. Druhé podlažie rodinného domu tvoria kúpeľňa spojená s toaletou a tri miestnosti obývané deťmi (1 izba max. 4 miesta, 2 izby max. po 3 miesta). Suterén rodinného domu tvorí garáž, dve skladové miestnosti a toaleta.
- **Rodinný dom na adrese Ul. Zechenterova 344/37 96701 Kremnica** je situovaný v širšom centre mesta, ktorý v roku 2006 prešiel čiastočnou rekonštrukciou a poskytuje priestor pre jednu samostatne usporiadanú skupinu s kapacitou **10 miest**. Dom má dve podlažia a suterén je situovaný na pozemku s rozlohou 857 m². Pozemky sú z väčšej časti svahovité, pokryté trávnatým porastom a sú oplotené. Prvé podlažie rodinného domu tvorí chodba, predsieň, spoločenská miestnosť, kuchyňa, jedáleň, komora a kúpeľňa spojená s toaletou. Druhé podlažie rodinného domu tvorí chodba, 3 miestnosti obývané deťmi (1 izba max. 5 miesta, 2 izba max. po 3 miesta), skladová miestnosť s toaletou využívanou vychovávateľmi, vstup na povalu. Suterén rodinného domu tvorí kuchyňa, jedna miestnosť (max. 2 miesta), kúpeľňa spojená s toaletou a komora. Priestor je vhodný pre prácu s rodinou alebo mladými dospelými.
- **Rodinný dom na adrese Ul. Zechenterova 369/50 96701 Kremnica** je situovaný v širšom centre mesta v roku 2016 prešiel čiastočnou rekonštrukciou. Poskytuje priestor pre jednu samostatne usporiadanú skupinu s kapacitou **10 miest**. Dom má dve podlažia a suterén. Je situovaný na pozemku s rozlohou 2040 m². Pozemky sú z väčšej časti svahovité, pokryté trávnatým porastom a sú oplotené. Prvé podlažie rodinného domu tvorí kuchyňa, komora, 2 miestnosti obývané deťmi (1 izba max. 4 miesta a 1 izba max. 3 miesta), spoločenská miestnosť a kúpeľňa spojená s toaletou. Druhé podlažie rodinného domu tvorí chodba, kúpeľňa s toaletou a tri miestnosti obývané deťmi (každá max. 3 miesta). Suterén rodinného domu tvoria 3 pivničné miestnosti a kotolňa.
- **Rodinný dom na adrese Banská cesta 817/12 96701 Kremnica** situovaný v širšom centre mesta, zatiaľ neprešiel rekonštrukciou. poskytuje priestor pre jednu samostatne usporiadanú skupinu s kapacitou **10 miest**. Dom má dve nadzemné podlažia a podkrovie. Celková úžitková plocha je 356 m². Pozemok je mierne svahovitý, pokrytý trávnatým porastom a je oplotený. Prvé podlažie rodinného domu tvorí hala, kotolňa, garáž, WC s kúpeľňou a jedna miestnosť (max. 2 miesta). Priestor je pripravovaný pre prácu s rodinou alebo mladými dospelými. Druhé podlažie rodinného domu tvorí chodba, kuchyňa, zásobáreň, kúpeľňa, toaleta, obývací miestnosť a dve miestnosti pre deti (1 izba max. 4 miesta a 1 izba max. 1 miesto). Podkrovie rodinného domu tvorí chodba, kúpeľňa, dve miestnosti vhodné pre obývanie deťmi (každá max. 3 miesta) a povala.

Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov, zabezpečenie odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi

Celkový počet zamestnancov Centra je 56.

Pracovná pozícia	Počet miest	Minimálne dosiahnuté vzdelanie
Riaditeľ	1	VŠ vzdelanie II. stupňa v príslušnom obore
Odborný tím:		
Vedúci úseku starostlivosti o dieťa	1	VŠ vzdelanie II. stupňa v príslušnom obore
Sociálny pracovník	2	VŠ vzdelanie II. stupňa v príslušnom obore
Psychológ	2	VŠ vzdelanie II. stupňa v príslušnom obore
Špeciálny pedagóg	1	VŠ vzdelanie II. stupňa v príslušnom obore
Zamestnanci priameho kontaktu:	39	
Vychovávateľ	18	Úplné stredné vzdelanie v pedagogickom obore
Pomocný vychovávateľ	15	Úplné stredné vzdelanie
Pom. vychovávateľ s ekon. agendou	6	Úplné stredné vzdelanie
Zamestnanci vykonávajúci terénne a ambulantly formy		
Sociálny pracovník	2	VŠ vzdelanie I./II. stupňa v príslušnom obore

Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra

Deti, rodičia a iné fyzické osoby sú o programe centra informovaní písomnou a ústnou formou po príchode do centra spôsobom adekvátnym ich veku a schopnostiam. Svoje oboznámenie sa s týmto programom potvrdzujú podpisom informovaného súhlasu (resp. ústny súhlas, pokiaľ osoby nie sú schopné podpisu). Oboznámenie klientov s programom zabezpečuje sociálny pracovník v súčinnosti s pracovníkom priameho kontaktu do jedného týždňa od umiestnenia dieťaťa v centre. Program je v písomnej forme k dispozícii v kancelárii sociálnych pracovníkov centra. Pri vykonávaní opatrení pre deti pobytovou formou na základe dohody je dieťa informované o programe centra v deň príchodu. Program centra je zverejnený na webovom sídle centra. Týmto spôsobom je zabezpečená možnosť kohokoľvek a kedykoľvek sa oboznámiť s jeho obsahom.

Opis odborné metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

Sociálne odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre:

- štúdium spisovej dokumentácie a anamnestických údajov
- rozhovor
- pozorovanie
- prípadové konferencie
- sprevádzanie
- preventívne programy
- multidisciplinárna spolupráca
- sieťovanie
- genogram a ekomapa
- preventívne programy

- hranie rolí a pod.

Psychologické odborné metódy a formy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre:

- pozorovanie - štruktúrované/volné,
- rozhovor - štruktúrovaný/neštruktúrovaný, individuálny/skupinový, rozhovor s vychovávateľom/iným odborníkom, rozhovor s rodinným príslušníkom/blízkou osobou,
- analýza produktov činnosti,
- kresba,
- dotazníky
- štandardizované diagnostické metódy,
- štúdium spisovej dokumentácie,
- prevencia sociálno-patologických javov a iné
- individuálna psychologická práca (skrining psychického a emočného stavu klienta, psychologické poradenstvo klientom, psychologické poradenstvo pre biologických rodičov a príbuzných, psychologická práca s profesionálnymi rodinami, príprava klienta do náhradného rodinného prostredia, príprava klienta na rôzne druhy premiestnenia, psychologická práca s mladým dospelým klientom)
- Skupinová psychologická práca (preventívne programy, sociálno-psychologické výcviky, rodinné a párové poradenstvo)
- multidisciplinárna spolupráca
- terapia hrou

Špeciálno-pedagogické odborné metódy a formy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre:

- testové metódy,
- exploračné metódy (rozhovor, riadený rozhovor, dotazník),
- pozorovacie metódy,
- rozbor výsledkov činností (hodnotenie písomných prác, výtvarných prác,..),
- kauzistické metódy (štúdium anamnestických údajov, lekárskeho správ, súdnych spisov, psychologických správ, pedagogické denníky,..)
- individuálna špeciálno-pedagogická práca
- skupinová špeciálno-pedagogická práca
- multidisciplinárna spolupráca
- terapia hrou

Pedagogické odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre:

- individuálny prístup k dieťaťu
- skupinová práca s deťmi
- vedenie pedagogickej dokumentácie
- metódy povzbudzovania
- metódy zážitkového učenia
- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika...)
- expozičné (rozhovor, pozorovanie, demonštrácia činnosti, hra, poradenstvo, prevencia sociálno-patologických javov...)
- fixačné (opakovanie, precvičovanie, zdokonaľovanie zručností, ...)
- diagnostické (štúdium spisovej dokumentácie, analýza produktov činností, konzultácie...)

Sociálne odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia terénnou a ambulantnou formou v centre:

- Prvý kontakt – predstavenie rodiny
- Sociálna diagnostika rodiny
- Zber anamnestických údajov o rodine a jej členoch,
- Analýza materiálov
- Pozorovanie
- Rozhovor
- Prípadová konferencia
- Sociálne poradenstvo
- Krízová Intervencia
- Rozvoj finančnej gramotnosti
- Návčik komunikačných zručností
- Ventilácia
- Aktívne počúvanie
- Motivačný rozhovor
- Návčik rodičovských zručností
- Návšteva rodiny
- Povzbudenie
- Sociálna prevencia
- Modelovanie Posilňovanie
- Návčik sociálnych zručností
- Vyhodnotenie

Spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov: Centrum zabezpečuje v spolupráci s inými odborníkmi predovšetkým psychoterapeutickú starostlivosť u detských klinických psychológov, špeciálno-pedagogickú a psychologickú diagnostiku, rediagnostiku a logopedickú starostlivosť u odborníkov Súkromného centra poradenstva a prevencie Kremnica, Centrum poradenstva a prevencie Žiar nad Hronom.

Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

Výchovné aktivity pre celú SUS a ŠSS plánujú a vyhodnocujú vychovatelia danej skupiny v súčinnosti s pomocnými vychovávateľmi a deťmi umiestnenými na tejto skupine. Plánovanie a vyhodnocovanie prebieha na „skupinových poradách“ spravidla 1 krát za 6 mesiacov. Toto plánovanie vychádza predovšetkým z vekového zloženia a individuálnych potrieb detí.

Opis obsahu prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti

Vzhľadom na Konceptiu zabezpečovania vykonávania opatrení v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na roky 2021/2025, v zariadení CDR Kremnica nemáme profesionálne rodiny a v tej súvislosti nerealizujeme ani prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou

Opatrenia, ktoré Centrum vykonáva ambulantnou a terénnou formou, sa vykonávajú v rozsahu hodinovej dotácii plného pracovného úväzku, t.j. 150 hodín mesačne.

Stránkové dni a hodiny pre ambulantnú a terénnu prácu:

pondelok	07:00 – 15:00 (administratíva)	(1,5 hod priama práca)
utorok	07:00 – 15:00 (terénna práca podľa potrieb klienta)	(7 hod priama práca)
streda	08:00 – 16:00 (ambulantná práca Žiar nad Hronom)	(3 hod priama práca)
štvrtok	07:00 – 15:00 (terénna práca podľa potrieb klienta)	(7 hod priama práca)
piatok	07:00 – 15:00 (administratíva)	(1,5 hod priama práca)

V prípade potrieb klienta sa čas vyhradený pre ambulantnú a terénnu prácu prispôbi požiadavkám klienta a možnostiam Centra aj mimo pracovných hodín.

Prerozdelenie úväzkov zamestnancov vykonávajúcich terénne a ambulantné opatrenia v centre:

1 zamestnanec vykonávajúci terénne a ambulantné opatrenia = 80 hod. priameho výkonu mesačne = 960 hod. priameho výkonu ročne.

Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou

Tvorba a vyhodnocovanie čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa

1. podľa §47 ods.3 – pobytovou formou pre dieťa umiestnené na základy dohody vypracováva Centrum a orgán SPODaSK v spolupráci s rodičom a dieťaťom s prihliadnutím na individuálne charakteristiky dieťaťa - **Plán vykonávania opatrení**.
2. podľa § 49 ods. 6 – pobytovou formou na základe súdu vypracováva centrum v spolupráci so SPODaSK a ak je to možné vzhľadom na individuálne charakteristiky aj s dieťaťom **Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa – IPROD** v zmysle Vyhlášky č.103/2018 Z.z. §30 ods. 5, ktorý pozostáva z najmä z týchto čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre:
 - **Plán sociálnej práce** vychádza z potrieb dieťaťa, vypracováva ho sociálny pracovník centra na obdobie 6 až 12 mesiacov a vyhodnocuje sa po uplynutí stanoveného obdobia podľa Vyhlášky č.103/2018 Z.z – § 30 ods. 8 .
 - **Plán prípravy na osamostatnenie** – súčasťou plánu sociálnej práce podľa Vyhlášky č. 103/2018 Z.z – § 30 ods. 10 je plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého spracovaný najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa a plán osamostatňovania sa mladého dospelého, ktorého súčasťou je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania. Od 15. do 18. roku plán vypracováva patronátny vychovávateľ a plán osamostatňovania sa po 18. roku vypracováva sociálny pracovník, vyhodnocujú sa priebežne.
 - **Plán výchovnej činnosti** vypracováva patronátny vychovávateľ v súčinnosti s konkrétnym dieťaťom na každý kalendárny mesiac, v spolupráci s ostatnými zamestnancami skupiny, prípadne v spolupráci s členmi odborného tímu a pod. spravidla na základe pedagogickej diagnostiky, konzultácií s kolegami a odborným tímom,

odborných vyšetrení a pod. Plány výchovnej činnosti vyhodnocuje patronátny vychovávateľ v súčinnosti s konkrétnym dieťaťom jedenkrát mesačne.

- **Hlavné úlohy psychologickkej činnosti psychológa centra** vypracováva psychológ na základe diagnostiky, prípadne na základe prípadovej konferencie, porady, správ a odporúčaní z predošlej odbornej diagnostiky a na základe vyhodnotenia predošlého plánu psychologickkej práce s dieťaťom. Tvorí na obdobie 1 roka, pričom sa vyhodnocuje minimálne dvakrát ročne.
- **Plán špeciálnopedagogickkej práce s dieťaťom**- vypracováva špeciálny pedagóg na základe diagnostiky, prípadne na základe prípadovej konferencie, porady, správ a odporúčaní z predošlej odbornej diagnostiky a na základe vyhodnotenia predošlého plánu špeciálnopedagogickkej práce dieťaťom. Tvorí na obdobie 1 roka, vyhodnocuje sa minimálne jedenkrát ročne.

3. Plán vykonávania opatrení ambulantnou a terénnou formou sa vypracováva po podpísaní dohody rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa. Plán obsahuje:
 - a) Identifikačné údaje dieťaťa, rodiča, alebo osoby, ktorá sa o dieťa osobne stará,
 - b) Cieľ
 - c) Odborné metódy
 - d) Kontaktné údaje o zamestnancoch zodpovedných za vykonávanie opatrení
 - e) Spôsob a časový harmonogram priebežného a záverečného hodnotenia
 - f) Spôsob a termín záverečného hodnotenia
 - g) Dôvody ukončenia spolupráce
 - h) Dátum vyhotovenia plánu

Etapy výkonu opatrení ambulantnou alebo terénnou formou

1. Prijatie prípadu (na základe odporúčania od príslušného úradu, rozhodnutia súdu, orgánu SPODaSK):
 - evidencia prípadu - prijatie a zabezpečenie základných informácií o prípade,
 - stretnutie a predstavenie rodiny – nadviazanie kontaktu
 - vypracovanie plánu vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou,
2. Realizácia opatrenia:
 - práca s rodinou, klientom v prirodzenom rodinnom prostredí, v ambulancii alebo inštitúcii
 - sprevádzanie vykonávaním opatrenia,
 - poskytovanie sociálneho poradenstva,
 - priebežné zhodnocovanie výkonu opatrenia, návrhy a odporúčania k ďalšej spolupráci alebo
 - návrh na ukončenie spolupráce
3. Ukončovanie opatrenia:
 - záverečné stretnutie s rodinou,
4. Záverečná správa:
 - zhodnotenie výkonu opatrenia, návrh ďalších možných opatrení a odporúčaní

Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

Záujmová činnosť – Pri výbere záujmových krúžkov zohľadňuje centrum predovšetkým názor dieťaťa. Dieťa si môže slobodne vybrať záujmové aktivity, ktoré je centrum schopné zabezpečiť.

V centre momentálne fungujú dva záujmové krúžky – tanečný krúžok a dramatický krúžok. Okrem toho sa deti umiestnené v detskom domove môžu zúčastňovať záujmových aktivít, ktoré ponúkajú školy. V meste sídli Základná umelecká škola J.L.Bellu, ktorá umožňuje štúdium hudobného, tanečného, výtvarného, literárno-dramatického a experimentálneho hudobno-dramatického odboru. V meste pôsobí Centrum voľného času Kremnica, ktoré každoročne ponúka možnosť navštevovať široké spektrum pravidelných záujmových útvarov – krúžkov z rôznych oblastí, od športu až po umenie. V Kremnici pôsobí detský folklórny súbor Dukátik, dychová hudba Minciari Kremnica.

Prejavovanie náboženského vyznania a viery – Akceptujeme slobodu náboženského vierovyznania. Dieťa má právo sa slobodne rozhodnúť akú vieru bude vyznávať. V meste Kremnica pôsobí katolícka a evanjelická diakonia. Nachádza sa tu jeden evanjelický a tri katolícke kostoly s pravidelnými bohoslužbami. Na základných školách je možná voľba výberového predmetu – etická výchova alebo náboženstvo. V súvislosti s tým majú deti možnosť absolvovať sviatosti, navštevovať sv. omše (v meste Kremnica sa konajú aj sv. omše pre sluchovo postihnutých a detské omše). Deti majú možnosť navštevovať detské stretnutia organizované na katolíckej fare, prípadne sa zúčastňovať nácvikov detského speváckeho zboru a pod.

Športová činnosť – centrum disponuje vonkajšími priestormi vybavenými preliezačkami, pieskoviskom, plochou určenou na loptové hry. V rámci centra majú deti možnosť naučiť sa základy jazdectva v spolupráci s OZ Otcove srdce v Socovciach. Deti sa tiež každoročne pripravujú a zúčastňujú pretekov turistickej zdatnosti a športových hier. V letných mesiacoch je realizovaná turistika po okolitej prírode na smer Skalka, Krahule. Najbližšie kúpalisko sa nachádza v Žiari nad Hronom. V zimných mesiacoch je možné realizovať športové aktivity v lyžiarskych strediskách Skalka a Krahule. K dispozícii je tiež mestská plaváreň v Žiari nad Hronom a relaxačné Centrum Skalka. V Kremnici a okolitých dedinách pôsobia futbalové kluby.

Rekreačná činnosť – Okrem kultúrnych a športových činností deti navštevujú počas letných a zimných prázdnin detské letné tábory, podľa možnosti sa zúčastňujú rekreačných pobytov na chatách v blízkom okolí a rekreačných pobytov pri mori.

Kultúrna činnosť – centrum disponuje knižnicou s detskou a mládežníckou literatúrou. Centrum tiež niekoľkokrát ročne organizuje kultúrne podujatia určené pre deti, akými sú napríklad Rómsky deň, Mikuláš, MDD, Maškarný ples, Veľkonočný poklad. V meste Kremnica sa nachádza mestská knižnica s detským oddelením a tiež kino, v ktorom sú príležitostne organizované divadelné predstavenia alebo koncerty. Počas roka majú deti možnosť zúčastniť sa viacerých kultúrnych podujatí organizovaných mestom Kremnica, medzi ktoré patria napríklad Kremnické gagy, Noc múzeí a galérií a podobne.

Opis zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

V rámci mesta Kremnica je centrum schopné zabezpečiť zdravotnú starostlivosť v pediatrickej ambulancii, kožnej ambulancii, stomatologickej ambulancii, gynekologickej ambulancii a chirurgickej ambulancii.

Mimo mesta Kremnica zabezpečuje centrum zdravotnú starostlivosť deťom najmä v Žiari nad Hronom, a to v psychiatrickej ambulancii, oftalmologickej ambulancii, endokrinologickej ambulancii, ortopedickej ambulancii, kardiologickej ambulancii, alergologickej ambulancii, neurologickej ambulancii, nefrologickej ambulancii.

V meste Martin, Nitra, Rimavská Sobota, Zvolen, Prievidza a Kremnica zabezpečuje centrum zdravotnú starostlivosť v pedopsychiatrickej ambulancii podľa dostupných kapacít.

V meste Banská Bystrica zabezpečuje centrum zdravotnú starostlivosť v ORL ambulancii, foniatrickej ambulancii, urologickej ambulancii, hematologickej ambulancii, pľúcnej ambulancii.

Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Plnenie školskej dochádzky vieme zabezpečiť deťom len v školách s vyučovacím jazykom slovenským. Priamo v mieste pôsobenia centra vieme zabezpečiť deťom od 2. do 6. rokov veku života predškolskú výchovu v jednej MŠ, v jednej špeciálnej MŠ a v jednej súkromnej MŠ. Plnenie povinnej školskej dochádzky vieme zabezpečiť deťom v dvoch ZŠ, a v dvoch špeciálnych ZŠ. ZŠ v Kremnici sa venujú aj deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Prípravu na povolanie môžu deti absolvovať v praktickej škole, v odbornom učilišti a v dvoch súkromných gymnáziách. V prípade záujmu dieťaťa o učebný odbor, ktorý nie je možné navštevovať v mieste pôsobenia centra, vieme zabezpečiť prípravu na povolanie v okolitých mestách vtedy, ak to dieťaťu dovoľí jeho aktuálny zdravotný a psychický stav (jeho osobitosti vývinu a správanie).

Opis práv dieťaťa a práva plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre

Pri právach dieťaťa vychádza centrum z Deklarácie práv dieťaťa a dohovoru o právach dieťaťa. Centrum sa zaväzuje zachovávať základné práva dieťaťa na zdravý duchovný a telesný rast, bez akejkoľvek diskriminácie, či už podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu, postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov, alebo zákonných zástupcov. Centrum funguje na štyroch základných princípoch: nediskriminácia; najlepší záujem dieťaťa; právo na život, prežitie a rozvoj a právo na rešpektovanie názorov dieťaťa.

Centrum rešpektuje právo každého dieťaťa:

- na život a rozvoj,
- na meno a štátnu príslušnosť,
- poznať podľa možností vlastných rodičov
- na zachovanie identity
- žiť s rodičmi (pokiaľ sa nejedná o prípady, kedy by to bolo nezlučiteľné so záujmom dieťaťa)
- udržiavať kontakt s oboma rodičmi, ak je odlúčené od jedného z nich alebo od oboch,
- rešpektovanie a branie ohľadu na názor dieťaťa, ktoré je schopné formulovať vlastné názory, právo dieťaťa slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú; má právo byť vypočuté v súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka,
- sloboda prejavu a právo na vhodné informácie,
- sloboda svedomia, myslenia a náboženstva,
- sloboda združovania, stretávania sa s ostatnými,
- ochrana pred neoprávnenými zásahmi do súkromia, rodiny, domova a korešpondencie ako aj pred útokmi na česť alebo povesť,
- na zdravie a zdravotnú starostlivosť (právo na dosiahnutie najvyššej možnej úrovne zdravotného stavu),
- na vzdelanie,
- na to, aby sa disciplína na školách zabezpečovala spôsobom zlučiteľným s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa a rešpektovaním jeho práv,
- na oddych a voľný čas, účasť v hrách,
- využívať sociálne zabezpečenie vrátane sociálneho poistenia,
- vedieť o svojich právach,
- pozitívne, humánne a urýchlené posudzovanie žiadosti dieťaťa alebo jeho rodičov o vstup na územie štátu alebo jeho opustenie za účelom spojenia rodiny,

- zabraňovanie únosom a zadržiavaniu detí do zahraničia rodičom alebo treťou osobou a ich nevrátenie späť.

Dieťa udržiava kontakt s rodičmi, príbuznými a blízkymi osobami spravidla osobnou, telefonickou alebo korešpondenčnou formou, alebo prostredníctvom internetu.

a) *Osobné stretnutia, návštevy, pobyty* – Prebiehajú po predchádzajúcej dohode so sociálnym pracovníkom a službukonajúcim vychovávateľom v priestoroch centra, priestoroch príslušného obecného úradu alebo v domácom prostredí biologickej rodiny. V prípade krátkodobého stretnutia dieťaťa s rodinnými príslušníkmi alebo blízkou osobou mimo priestorov centra, preberá rodič za dieťa zodpovednosť podpisom krátkodobej priepustky, ktorú rodičovi vydáva sociálny pracovník alebo službu konajúci vychovávateľ, za splnených podmienok stanovených zamestnancom centra.

V prípade nevhodného správania sa (napr. agresivita,...) alebo podozrenia z užitia alkoholu a omamných látok, alebo nesúhlasu dieťaťa s kontaktom, má zamestnanec centra právo obmedziť alebo úplne zamedziť kontaktu rodiča, prípadne blízkej osoby s dieťaťom.

V prípade negatívneho vplyvu kontaktu s rodičom alebo blízkou osobou na dieťa má zamestnanec po dohode s odborným tímom rovnako právo obmedziť alebo zamedziť kontaktu.

Pobyty v biologickom prostredí dieťaťa zastrešuje sociálny pracovník a vychovávateľ príslušnej samostatne usporiadanej skupiny v súčinnosti s ÚPSVaR, prípadne obecným úradom.

Záujem o krátkodobý pobyt mimo centra musí rodič alebo blízka osoba oznámiť sociálnemu pracovníkovi centra najmenej 3 dni vopred.

b) *Telefonáty* – Každá samostatne usporiadaná skupina disponuje služobným mobilným telefónom. Deti majú možnosť využívať tento telefón na účely komunikácie s rodinou a blízkymi osobami po dohode so službukonajúcim vychovávateľom v primeranom časovom rozsahu, ktorý stanovuje vychovávateľ. Rodičia, príbuzní a blízke osoby tiež majú možnosť kontaktovať dieťa na príslušnom telefónnom čísle služobného mobilného telefónu, majú tiež možnosť konzultovať správanie a správanie dieťaťa s vychovávateľom. V špecifických prípadoch môže dieťa využiť na telefonát s rodičom, príbuznými a blízkymi osobami služobný mobilný telefón sociálnych pracovníčok.

Ak dieťa vlastní mobilný telefón má možnosť kedykoľvek kontaktovať príbuzného. Vlastnenie a používanie mobilného telefónu je deťom umožnené s prihliadnutím na vek a mentálnu úroveň dieťaťa. Pravidlá používania mobilného telefónu sú s deťmi dohodnuté na jednotlivých skupinách s ohľadom na zabezpečenie dostatočného oddychu a spánku a pre zdravý vývin dieťaťa.

c) *Korešpondencia* – Dieťa má možnosť zasielať listy svojim rodičom, príbuzným a blízkym osobám v súčinnosti s vychovávateľmi. Poštovné je v tomto prípade hradené z rozpočtu samostatne usporiadanej skupiny. Prijaté zásielky preberá osoba poverená preberaním zásielok resp. osoba poverená vyberaním poštovej schránky. Ekonomický referent tieto zásielky triedi, pričom neotvára súkromné zásielky (t.j. zásielka, na ktorej je meno a priezvisko adresáta uvedené pred názvom Centra). Zásielky určené pre deti umiestnené v Centre doručí ekonomický referent sociálnym pracovníčkam, ktoré následne zabezpečia doručenie týchto zásielok ich adresátom.

d) *Internetová komunikácia* – Každá samostatne usporiadaná skupina je vybavená dvomi počítačmi – jedným určeným pre potreby vychovávateľov samostatne usporiadanej skupiny a jedným, určeným pre deti umiestnené na samostatne usporiadanej skupine. Tento počítač s pripojením na internet slúži deťom výlučne na vzdelávacie účely. V každej samostatne usporiadanej skupine je zavedená sieť WIFI.

Každé dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, má možnosť obrátiť sa aj bez vedomia zamestnancov centra, na SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby

so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru cez schránku dôvery, umiestnenú vo voľne prístupných priestoroch v budove (rodinný dom na ul. J. Horvátha 924/78, 96701 Kremnica). Deti sú upovedomené o linkách dôvery – všetky telefónne čísla liniek dôvery a záchranných zložiek sú umiestnené na viditeľnom mieste, tak, aby dieťa malo v akomkoľvek čase k nim prístup. Deti majú kedykoľvek voľný prístup k riaditeľovi CDR, VÚSoD, či iným zamestnancom odborného tímu. S deťmi sa komunikuje o právach a povinnostiach, samé si tvoria a dávajú do rovnováhy práva a povinnosti. Sú informované, ako a kde sa môžu obrátiť o pomoc, ak to samé uznajú za vhodné.

Rodičia majú právo:

- na informácie o dieťati
- informácie o vzdelávacom procese a správaní dieťaťa
- požiadať o zrušenie ústavnej starostlivosti. Ak rodič požiada o zrušenie ústavnej starostlivosti sociálny pracovník mu poskytne poradenstvo o spôsobe podania žiadosti.
- na stretávanie sa s dieťaťom
- centrum utvára podmienky na stretávanie sa dieťaťa s jeho rodičmi.
- návštevy rodičov v centre musia prebiehať tak, aby neboli obmedzované práva ostatných detí v samostatne usporiadanej skupine. Termín návštevy rodičov je vopred dohodnutý so sociálnou pracovníčkou, ak rodičia prídu neohlásení, možnosť návštevy/dĺžku návštevy určí službukonajúci zamestnanec.

Každý kontakt s biologickou rodinou a osobou blízkou dieťaťu je službukonajúci vychovávateľ povinný zaznačiť do príslušného tlačiva.

Opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra

Každému dieťaťu alebo plnoletej fyzickej osobe, pre ktorých sa vykonávajú opatrenia v centre vyplývajú povinnosti z vnútorného poriadku centra, pravidiel stanovených na samostatne usporiadanej skupine a zákonov SR.

Povinnosti dieťaťa

- plniť školskú dochádzku a pripravovať sa na vyučovanie
- plniť si povinnosti vo vzťahu k záujmovým aktivitám, ktoré prispievajú k rozvoju jeho osobnosti spolupracovať s dospelými, v záujme starostlivosti o neho a jeho výchovu, prejavovať primeranú úctu a rešpekt k iným ľuďom
- dodržiavanie osobnej hygieny
- udržiavať poriadok a čistotu v osobných veciach
- podieľať sa na chode samostatne usporiadanej skupiny (poriadok a čistota osobných vecí, upratovanie, pranie, varenie atď.)
- zaobchádzať s majetkom centra, ale aj iným majetkom, ktorý dieťaťu nepatrí, šetrne a bez ujmy
- dodržiavať zásady slušného správania sa
- pravidelné povinné návštevy lekára, preventívne prehliadky
- dodržiavať zákony SR, predpisy a pokyny zamestnancov centra
- pri podozrení z užitia návykových alebo omamných látok, podrobiť sa vyšetreniu (testovaniu) na prítomnosť týchto látok

Povinnosti rodiča alebo inej plnoletej fyzickej osoby, pre ktorú sa vykonávajú opatrenia v centre

- dodržiavanie pravidiel centra
- prichádzať do centra v nezmenenom stave vedomia, t.j. bez vplyvu návykových a psychotropných látok, alkoholu a pod.
- dodržiavať zákony SR, predpisy a pokyny zamestnancov centra
- zaobchádzať s majetkom centra šetrne a bez ujmy
- dodržiavať zásady slušného správania sa
- nahlásiť záujem o pobyt dieťaťa v domácom prostredí sociálnym pracovníkom centra minimálne tri dni pred plánovaným odchodom dieťaťa do domácnosti
- zdržiavať sa v priestoroch centra len s vedomím zamestnancov centra
- povinnosť rešpektovať dohodnuté podmienky – či už počas krátkodobého pobytu v priestoroch centra, alebo dieťaťa v jeho domácnosti, alebo počas návštevy dieťaťa v centre

Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností, vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia

Motivačné výchovné prostriedky - sú vždy volené individuálne, primerané veku a mentálnej úrovni, vzhľadom na aktuálne záujmy, túžby a priania dieťaťa:

- návšteva stravovacieho zariadenia, výber obľúbeného jedla do jedálneho
- samostatné trávenie voľného času (prechádzka, návšteva mesta a pod.)
- predĺžená večierka, predĺžené pozeranie televízie, predĺžená možnosť využívať počítač
- návšteva kultúrneho alebo spoločenského podujatia
- nákup oblečenia a kozmetiky
- výber programu na voľné, prázdninové dni, výber výletu pre skupinu
- a iné.

Výchovné prostriedky, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností - o uložení výchovného opatrenia, jeho charaktere a rozsahu, dĺžke trvania a podmienok prehodnotenia/zrušenia prostriedku pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu pre ktorú sa v centre vykonávajú opatrenia, rozhoduje spravidla službukonajúci vychovávateľ v súčinnosti s patronátnym vychovávateľom, koordinátorom samostatne usporiadanej skupiny a odborným tímom centra. Dieťa alebo plnoletá fyzická osoba je o procese uloženia výchovného prostriedku priebežne informované, má právo vyjadriť svoj súhlas alebo nesúhlas s uložením výchovného prostriedku, avšak nie na nerešpektovanie udelenej sankcie. V prípade nesúhlasu s opatrením má dieťa právo komunikovať o situácii s vedúcou úseku starostlivosti o dieťa a s riaditeľom centra. Pri určovaní opatrenia sa prihliada na individualitu dieťaťa a závažnosť priestupku.

Výchovné prostriedky, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností:

- ústne alebo písomné upozornenie vychovávateľom, koordinátorom, riaditeľom centra, zaznamenanie priestupku do denného hlásenia alebo výchovného plánu
- rozhovor s dieťaťom a usmernenie, prípadne upozornenie zo strany odborného tímu
- odopretie niektorej z odmien, ktoré sú individuálne stanovené pre každé dieťa, (napr. zákaz TV; konkrétne motivačné výchovné prostriedky uvádzame v odseku *Plánovanie a vyhodnocovanie výchovnej činnosti samostatne usporiadanej skupine*)
- zadržanie vreckového na 1 mesiac
- verejné alebo súkromné ospravedlnenie sa, prejavenie ľútosťi
- aktivita navyše v prospech samostatne usporiadanej skupiny alebo detí v centre.

Opis poskytovania vreckového podľa §66 zákona

Vreckové pre dieťa preberá od pracovníka ekonomického úseku poverený vychovávateľ, ktorý toto prevzatie potvrdí svojim podpisom. Na samostatne usporiadanej skupine následne vreckové preberá dieťa, ktoré toto prevzatie potvrdí svojim podpisom.

O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa, ktorému vychovávateľa poskytujú potrebnú pomoc pri hospodárení s financiami vzhľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť.

Vreckové je možné poskytnúť dieťaťu naraz alebo vo viacerých splátkach, pričom vychovávateľ musí v tomto prípade dieťa oboznámiť o dôvodoch splátkového vyplácania vreckového. Každé dieťa má právo s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor.

Dieťa má možnosť uložiť časť alebo celé svoje vreckové do úschovy vychovávateľovi za cieľom sporenia na určitý čas. Každé dieťa musí podpísať dohodu o úschove vreckového, pokiaľ má o to záujem, v ktorej sú špecifikované podmienky tohto sporenia. Z výchovných dôvodov môže vychovávateľ dieťaťu poskytnúť aj vreckové nižšie ako je ustanovená suma, s tým, že rozdiel vo vreckovom sa poskytne dieťaťu v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, kedy sa poskytovalo znížené vreckové, alebo sa suma odpovedajúca tomuto rozdielu uloží na účet dieťaťa.

Plnoletá fyzická osoba, pre ktorú sa vykonávajú opatrenia v centre /mladý dospelý/, preberá vreckové od zamestnanca centra, ktorý je tým poverený. Mladý dospelý prevzatie potvrdzuje podpisom. S vreckovým ďalej disponuje podľa svojho uváženia.

Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra, plnoletými fyzickými osobami alebo medzi plnoletými fyzickými osobami a zamestnancami centra a opisu techník deeskalácie konfliktných situácií.

Rizikovou situáciou sa rozumie akákoľvek neočakávaná situácia, na ktorej zvládnutie nepostačujú bežné postupy, vyžaduje si krízový plán, ohrozuje chod detského domova alebo psychický a fyzický stav dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby pre ktorú sa vykonávajú opatrenia v centre. O krízových situáciách sa vyhotovuje záznam a sú hlásené vedeniu centra. Medzi rizikové situácie radíme napríklad:

Nedovolené opustenie centra dieťaťom - pokiaľ sa dieťa nevráti do budovy Centra v stanovenom čase a vychovávateľ nemá informácie o tom, že by dieťa malo v pláne útek z Centra, čaká podľa uváženia, či sa len neomeškal. V prípade, že sa dieťa nevráti, službukonajúci vychovávateľ najneskôr pred odovzdaním služby inému vychovávateľovi kontaktuje políciu, priameho nadriadeného a následne aj vedenie centra, informuje o aktuálnej situácii. Ak nastane situácia, kedy sa dieťa útekom vyhráza alebo si je vychovávateľ na základe iných informácií vedomý, že má klient útek v pláne, kontaktuje políciu okamžite po svojom opustení alebo nevrátení sa dieťaťa do skupiny v stanovenom čase.

Úrazy detí - službukonajúci vychovávateľ poskytne prvú pomoc a informuje koordinátora, ktorý zabezpečuje náhradnú službu pri deťoch v prípade návštevy lekára. Službukonajúci vychovávateľ vyhotoví záznam o úraze. Ak sa jedná o veľmi závažný úraz volá Rýchlu záchrannú službu - 155/112.

Agresívne správanie sa dieťaťa/plnoletej fyzickej osoby pre ktorú sa vykonávajú opatrenia v centre – v prípade verbálnej alebo brachiálnej agresivity spojenej s atakmi, ktorú nedokáže službukonajúci vychovávateľ svojimi kapacitami zvládnuť, telefonicky kontaktuje službukonajúci vychovávateľ záchranné zložky, pričom do času ich príchodu na miesto ochraňuje zdravie a život ostatných klientov centra i samého seba.

Podozrenie z trestného činu – službukonajúci vychovávateľ má povinnosť nahlásiť podozrenie zo spáchania trestného činu príslušnému policajnému orgánu, následne upovedomiť o tomto fakte vedenie centra.

Neoprávnené vniknutie osôb do priestoru centra – pokiaľ je správanie návštevy v rozpore s pravidlami, službukonajúci vychovávateľ požiada návštevu, aby priestory opustili. Ak osoby na výzvu nereagujú, vychovávateľ kontaktuje políciu.

Podozrenie z užívania omamných a návykových látok, alkoholu a pod. dieťaťom alebo plnoletou fyzickou osobou pre ktorú sa vykonávajú opatrenia v centre (mladí dospelí) - službukonajúci vychovávateľ zistí od dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby informácie, kde sa zdržiaval a s kým, pokiaľ sú prejavy požitia alkoholu a iných omamných látok výrazné, odvedie dieťa/plnoletú fyzickú osobu na oddelenie Policajného zboru, kde je dieťa/plnoletá fyzická osoba povinné podrobiť sa dychovej skúške a vyšetreniu testovacím prístrojom. Pri podozrení na požitie omamných látok použijeme test, ktorý je na skupine, skutok oznámime VUSOD, sociálnemu pracovníkovi a OT. V prípade potreby navštívime lekára, kde sa maloletý/plnoletá fyzická osoba podrobí odberu krvi (moču...).

Zistenie šikanovania, násilia (vrátane sexuálneho zneužitia) a diskriminácie v centre, alebo detí z centra v širšom sociálnom prostredí – pri zistení šikanovania dieťaťa zamestnanec centra neodkladne informuje riaditeľa centra. Psychológ poskytne podporné poradenstvo dotknutému dieťaťu. Centrum príme opatrenia podľa závažnosti prípadu a informuje príslušné orgány (polícia, ÚPSVaR ai.). V prípade, že šikanovanie prebieha na pôde školy bezodkladne sa kontaktuje aj škola. Centrum pravidelne organizuje preventívne aktivity zamerané na šikanovanie pre deti aj zamestnancov. Podrobný postup krokov riešenia šikanovania je opísaný v metodickom materiáli vytvoreným psychológmi centra Kremnica.

Vážne nehody medzi deťmi - Pri vzniknutom konflikte sa vychovávateľ snaží vyhodnotiť a riešiť danú situáciu v zmysle svojich kompetencií. Pokiaľ situáciu nevie vyriešiť a konflikt pokračuje, podľa vyhodnotenia situácie kontaktuje políciu alebo RZP (ak nie je nablízku odborný tím alebo iný kolega, ktorý by mohol danú situáciu pomôcť ošetriť). O konflikte vychovávateľ informuje vedúcu úseku a odborný tím na telefónnych číslach, ktoré ma každá skupina k dispozícii.

Havarijné situácie – službukonajúci vychovávateľ dbá na zdravie a bezpečie seba i detí umiestnených na samostatne usporiadanej skupine, havarijnú situáciu (voda, elektrika, plyn) bezodkladne nahlási koordinátorovi a pracovníkovi ekonomického úseku, ktorý poverí údržbára odstránením tejto poruchy. Zamestnanci centra sú informovaní o umiestnení hlavného uzáveru vody, plynu a elektriky, ktoré v prípadoch havarijnej situácie vypínajú.

Deeskalácia – základná intervencia k zvládaniu násilia

Deeskalácia – ukludnenie agresívneho dieťaťa

Deeskalácia je spôsob správania a komunikácie, ktorý vedie k zníženiu napätia u dieťaťa aj u dospelého starajúceho sa o dieťa. Skladá sa z troch zložiek: vyhodnotenie situácie, komunikácia a taktiky vyjednávania

1. *Vyhodnotenie situácie* - V tomto bode je potrebné poznať anamnestické informácie o dieťati. Ide o schopnosť posúdiť, čo sa deje, prečo sa to deje a čo sa asi bude diať ďalej a navrhnúť odpovedajúcu intervenciu. Zisťujeme teda dôvody konfliktu (príčiny), štádium konfliktu (štádium úzkosti, štádium verbálnej agresivity, štádium fyzickej agresivity, štádium ukludnenia) a rizikové faktory konfliktu

(vnútorné: bolesť, úzkosť, frustrácia, pocity zlyhania, poníženia, či vonkajšie stimuly: nepriaznivé a zaťažujúce).

Dôležité je uvedomiť si vlastné reakcie, zachovať pokoj a nedať impulzívnu odpoveď. Rovnako je nutné zaistiť pre deeskaláciu dostatočný čas a priestor (čas na prehodnotenie príčin, faktorov).

2. *Správna komunikácia.* Použitím vhodných komunikačných techník môžeme často násilnému správaniu predchádzať (napr. informovanosť dieťaťa o tom, čo sa s ním deje a bude diať, aby sa podporila jeho dôvera voči dospelému; neprovokatívna komunikácia). Podstatný je súlad medzi verbálnou a neverbálnou komunikáciou.

Neverbálna komunikácia predstavuje dôležitý aspekt komunikácie. Jej súčasťou je prozódia - tón hlasu a jeho prízvuk, rytmus, frázovanie, intonácia. Pri komunikácii je vždy nutné hovoriť pokojným hlasom. Ďalej proxemika – vzdialenosť a prístup k dieťaťu. Odporúča sa pristupovať k dieťaťu zo strany, z uhla, pretože takýto prístup je vnímaný dieťaťom ako starostlivý, ale neohrozujúci. Dospelý by nemal stáť v konfrontačnom postavení, teda nie čelom k dieťaťu. Ďalšou súčasťou neverbálnej komunikácie je kinezika, ktorá sa zaoberá interpretáciou pohybov tela v sociálnych interakciách – postoj, výraz tváre, gestá (rozochvené pery, sklopené oči, mračenie sa, udržiavanie primeraného očného kontaktu,..). Je dôležité, aby správanie signalizovalo bezpečie a klud, nie hrozbu a neistotu.

Verbálna komunikácia – základom je nedať impulzívnu odpoveď. Na dieťa rozpráva vždy len jeden človek. Viac ľudí by mohlo dieťa zmiatať a tým eskalovať násilie. Používajú sa krátke, jednoduché slová a zrozumiteľné vety. Dôležité informácie opakujeme. Správame sa slušne. Pri komunikácii s dieťaťom je potrebné identifikovať jeho potreby a pocity a počúvať, čo rozpráva (aktívnym počúvaním, rečou tela, konverzáciou dať najavo, že venujeme pozornosť tomu, čo dieťa hovorí a cíti). Osobné slovné útoky prehliadame, a snažíme sa porozumieť dôvodom hnevu u dieťaťa. Vhodné je povedať dieťaťu svoje pocity („to, ako kopeš do dverí, ma znepokojuje“) a rovnako vyjadriť nesúhlas so správaním dieťaťa („nepáči sa mi, že tu kričíš, si asi veľmi rozrušený“.) Je vhodné s dieťaťom empatizovať a pomôcť mu zlosť vyjadriť, legitimizovať jeho reakcie a neodcudzovať ho.

3. *Vyjednávanie* - jeho základným cieľom je zmeniť konfrontáciu na diskusiu, preto je dôležité vyhýbať sa vyhrážkam a ultimátam. Dospelý vystupuje ako osoba ochotná a schopná pomôcť. S dieťaťom potrebujeme dosiahnuť zhodu. Pre uľahčenie komunikácie je vhodné zabezpečiť, aby dieťa malo aspoň určitú mieru kontroly nad situáciou. Tým znižujeme jeho pocity bezmocnosti. Dieťa získa možnosť voľby – ponúkne sa mu viacero riešení situácie. Usilujeme sa ale o jasné nastavenie hraníc, verbalizovať, čo už nie sme ochotní tolerovať a objasniť dôsledky a sankcie nedodržiavania hraníc. Je potrebné nájsť si s dieťaťom miesto zhody. Sú tri spôsoby ako sa môžeme s dieťaťom zhodnúť.

a) Zhodnúť sa môžeme na pravdivých údajoch. (napr. „áno, rozumiem, že nechceš užívať lieky po ktorých si utlmený. Môžem ti povedať aké sú ďalšie možnosti“.)

b) Zhodnúť sa môžeme na základných princípoch. (napr. „súhlasím s tebou, že každý si zaslúži zaobchádzanie, ktoré je založené na rešpekte“.)

c) Súhlasiť s tým, že to, čo hovorí je pravdepodobné, či možné.

Použitím správneho postupu deeskalácie násilia dokážeme predchádzať stupňovaniu konfliktu a vyhneme sa tak ďalšiemu traumatizovaniu dieťaťa. V prípade, že efekt deeskalácie nie je dostatočný, pristupuje sa k ďalším postupom: privolá sa pomoc ďalšieho personálu, prípadne sa volá polícia.